

[Aksel Larsen.]

statsminister og for den sags skyld også socialdemokratiets ordfører havde benyttet anledningen til at tale om et grønlandsk spørgsmål, som er af allerstørste aktuelle interesse. Regeringen erklærer, at den i hvert fald i den nuværende situation er modstander af fremmede troppers stationering i Danmark. Man erklærer samtidig, omend i en anden forbindelse, at nu er Grønland en ligeberettiget del af Danmark, Grønland er et dansk amt. Der er altså ikke forskel på Grønlands statsretlige stilling og Vendsyssels eller Sorø amts statsretlige stilling. Dermed er hele grundlaget for den overenskomst, hvorved man i sin tid gav amerikanerne tilladelse til at indrette deres kæmpemæssige baser i Grønland, bortfaldet. Det er i sin tid højtideligt lovet os, at spørgsmålet om baser i Danmark aldrig ville blive afgjort, uden at det havde været forelagt i folketinget og folketinget havde stemt om det. Ja, nu lover man, at man i hvert fald i den nuværende situation ikke vil sige ja til baser i Danmark, men man lader, som om man glemmer, at vi har baser i Danmark, nemlig i Grønland. Jeg opfordrer statsministeren til at udtale sig om dette spørgsmål. Men vil statsministeren og regeringen være konsekvente, må dette nej til baser gælde hele Danmark, hele riget, og så må man bede amerikanerne forsvinde, da forudsætningerne for den overenskomst, der i sin tid blev afsluttet, ikke mere gælder.

Hvorom alt er, så er der for mig ingen tvivl om, at vælgerflertallet har opfattet statsministerens udtalelser mod baserne som noget absolut, noget, man kunne bygge på, og at det har været en afgørende grund til, at stemmerne ved valget faldt, som de gjorde. Det vil sige, at hvis man ville handle i overensstemmelse med vælgerflertallets opfattelse, måtte man fastholde dette nej til baser.

Hvad angår tjenestetiden, ved man, at det store flertal af befolkningen er modstandere af den 18 måneders tjenestetid, fordi man synes, det er meningsløst, at ungdommen skal være så længe inde til militærtjeneste, navnlig da der aldeles ikke er grund til det af hensyn til den militære uddannelse. Hele sommeren igennem, og ikke mindst under valgkampen, har socialdemokratiet på det voldsomste angrebet

den tidligere forsvarsminister for hans sidste cirkulære om fuldstændig indførelse af 18 måneders tjenestetid. Det er med hensyn til forventningerne til regeringens politik et ilde varsel, at regeringens første regeringshandling er at fastholde Harald Petersens så nådeløst kritiserede cirkulære. Det er direkte i strid med den opfattelse, ud fra hvilken vælgerne har stemt på socialdemokratiet. Adskillige socialdemokratiske folketingskandidater — og nogle af dem er blevet ærede medlemmer af dette ting — har på vælgermøderne direkte lovet vælgerne, at de vil stemme for genindførelse af den 12 måneders tjenestetid, og jeg synes, man må have lov til at bede disse ærede medlemmer om nu at oplade deres røst og tage stilling til regeringens afgørelse, som er i modstrid med, hvad man enten har lovet vælgerne eller har givet indtryk af overfor vælgerne.

Man må undskylde mig, at jeg ikke kan tage den undersøgelse alvorligt, der ligger til grund for regeringens beslutning, som blev meddelt i går. Når den er foregået så hurtigt, kan den ikke have været særlig dybtgående, og man får det indtryk, at afgørelsen var truffet på det tidspunkt, da man lovede at ville foretage undersøgelsen. Jeg ser iøvrigt i „Social-Demokraten“'s ledende artikel i dag, at undersøgelsen er gennemført på den måde, at de øverste officerer og de militære instanser, der daglig virker umiddelbart under de givne vilkår, er blevet spurgt, om de vil påtage sig ansvaret for, at holde soldaterne inde i 18 måneder, og de har allesammen svaret ja. Hvorfor har forsvarsministeren ikke spurgt soldaterne selv? De er da også part i sagen, og det forekommer mig, at de er den mest betydelige part. En undersøgelse, hvorved man kun spørger generalerne, men ikke soldaterne, er ikke synderlig demokratisk og absolut heller ikke dybtgående. Jeg gentager, hvad jeg allerede har sagt: det er mit indtryk, at den bebudede undersøgelse, som er blevet gennemført så hastigt og under sådanne forhold, i virkeligheden ikke er nogen undersøgelse, og at man allerede havde eller var ved at træffe sin beslutning, da man bebudede undersøgelsen.

Da denne beslutning er i modstrid med hele socialdemokratiets agitation før valget, nærer jeg mistanke om, at regeringen har